

#การดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทยอาจเพิ่มขึ้น

เรียบเรียงโดย นพ.สุพล ประเทืองพงศ์

สาขาวิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและเวชศาสตร์ป้องกัน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

“ทำไมการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนถึงลดลง?” เป็นประเด็นที่มีการถกเถียงในปัจจุบัน หรือแม้แต่สำนักข่าวออนไลน์บางสำนักได้มีการนำเสนอประเด็นนี้ด้วยเช่นกัน สำหรับเหตุผลทางวิชาการที่จะช่วยอธิบายถึงที่มาของกลุ่มเยาวชนที่ดื่มลดลงนั้น เป็นเพราะเนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้มีการแพร่หลายไปในกลุ่มเยาวชนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ แต่ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา พบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนลดลงโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง เห็นได้ชัดในประเทศอังกฤษที่มีอัตราการดื่มลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กผู้ชาย ซึ่งมีหลายปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ จากตัวอย่างงานวิจัยในประเทศอังกฤษ ได้มีการสำรวจถึงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนช่วงอายุ 12-19 ปี โดยจะสำรวจการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและครอบครัว ตามด้วยการสำรวจออนไลน์เพื่อรวบรวมมุมมองที่กว้างขึ้นเกี่ยวกับการลดลงของการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน

จากผลการสำรวจ เยาวชนได้ระบุประเด็นสำคัญที่อธิบายการลดลงของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่

- 1) ความเสี่ยงที่จะเกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ เช่น อันตรายต่อสุขภาพ (โรคตับ โรคกระเพาะ สุขภาพจิต การติดยา และการเสียชีวิต), ความกังวลเกี่ยวกับผลที่ตามมาในระยะสั้นหรือผลทางสังคม (การเมาสุราในที่สาธารณะ, ความเสียหายต่อความสัมพันธ์ส่วนตัว, อุบัติเหตุ และการดื่มแล้วขับ) และผลข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น การอาเจียน พฤติกรรมต่อต้านสังคม และอาการเมาค้าง โดยเยาวชนมุ่งหวังที่จะหลีกเลี่ยงอันตรายที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ
- 2) วัฒนธรรมและสถานที่เข้าสังคมของเยาวชนในปัจจุบัน โดยวัฒนธรรมและภาพลักษณ์ของการเข้าสังคมในปัจจุบันของเยาวชนได้มีการเปลี่ยนแปลงไป เยาวชนมองว่าสามารถสนุกสนานได้โดยไม่ต้องดื่มแอลกอฮอล์จึงทำให้มีการดื่มลดลง ทั้งรูปแบบความบันเทิงที่หลากหลายมากขึ้น, และข้อจำกัดทางกฎหมายทำให้การเข้าถึงสถานที่ที่ได้รับอนุญาตมีจำกัด ส่งผลให้การดื่มในที่สาธารณะลดลง และนิยมการรวมตัวแบบส่วนตัวมากขึ้น
- 3) ความสามารถในการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เยาวชนแสดงความชอบที่จะใช้จ่ายเงินเพื่อซื้ออาหารและสิ่งจำเป็นอื่น ๆ มากกว่าแอลกอฮอล์ เนื่องจากมองว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ยิ่งไปกว่านั้นสำหรับผู้ที่อยู่ในพื้นที่ขาดแคลนค่าใช้จ่ายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่สูงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้มีการดื่มลดลง
- 4) การแทนที่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยสารอื่น ปัจจุบันได้มีการเลือกใช้สารเสพติดอื่น ๆ เข้าแทนที่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะกัญชาที่กลายเป็นทางเลือกแทนเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ถูกกล่าวถึงบ่อยครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคนที่เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ยาก คนหนุ่มสาวมองว่ากัญชาเป็นสารทดแทนที่มีความเสี่ยงต่ำและน่าเพลิดเพลิน และไม่มีผลเสียเช่นเดียวกับแอลกอฮอล์

5) การเข้าถึงและกฎระเบียบ ด้วยกฎระเบียบที่เข้มงวดยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้เยาว์ โดยคนหนุ่มสาวตระหนักถึงการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างถูกกฎหมายมากขึ้น แต่แม้จะมีกฎระเบียบเหล่านี้คนหนุ่มสาวบางคนก็ใช้กลยุทธ์เพื่อหลีกเลี่ยงข้อจำกัด เช่น ใช้บัตรประจำตัวปลอมหรือพึ่งพาพ่อแม่ สภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบมักถูกกล่าวถึงน้อยว่าเป็นสาเหตุของการดื่มลดลง ซึ่งบ่งชี้ว่าปัจจัยอื่นอาจมีบทบาทสำคัญมากกว่า

6) การโต้แย้งต่อการลดการลด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยแสดงความไม่เชื่อมั่นเกี่ยวกับการลดลงของการดื่มของเยาวชน โดยอ้างถึงประสบการณ์ส่วนตัวในการดื่มในกลุ่มเพื่อน โดยระบุว่าประสบการณ์ของพวกเขาไม่ได้สอดคล้องกับแนวโน้มการลดลง ทำให้มีคำกล่าวเช่น “พวกเขาไม่ได้ดื่มน้อยลง” แต่ “พวกเขาแค่แอบทำ” และ “ทำอย่างลับๆ” ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นถึงการโต้แย้งต่อการลดลงแต่ก็เป็นกลุ่มน้อยที่ได้กล่าวถึง

7) แนวโน้มในอนาคต เนื่องจากกลุ่มเยาวชนมีความกังวลเกี่ยวกับโอกาสในอนาคตและความสำเร็จทางการศึกษา โดยมองว่าการดื่มแอลกอฮอล์อาจจะส่งผลต่อการรับผิดชอบในงานต่าง ๆ ดังนั้นเยาวชนจึงหลีกเลี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่อาจเป็นอันตรายต่อโอกาสในอนาคตของพวกเขา

8) การเสี่ยงถูกรังแกและสภาพแวดล้อมที่บ้าน คนหนุ่มสาวมองว่าพ่อแม่ในยุคปัจจุบันเป็นห่วงเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยเยาว์มากกว่า โดยมีกฎดูแลลูกอย่างใกล้ชิดมากขึ้นในขณะที่พ่อแม่บางคนสนับสนุนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างรับผิดชอบ ซึ่งส่งผลให้เกิดความระมัดระวังเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากนี้มีการยอมรับว่ามีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในบ้าน โดยคนหนุ่มสาวบางคนบอกว่าการดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่เนิ่น ๆ ทำให้ไม่อยากดื่มในภายหลัง

จากตัวอย่างแบบสำรวจในประเทศอังกฤษ สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้เยาวชนดื่มลดลง มีผลมาจากทั้งตัวบุคคล เพื่อน ครอบครัว สังคม และนโยบายภาครัฐบาล แม้ว่าในบางประเทศการดื่มแอลกอฮอล์ในวัยเยาว์จะมีแนวโน้มลดลง แต่ในประเทศไทยนั้นกลับพบว่าแนวโน้มการดื่มของเยาวชนอาจเพิ่มขึ้น เนื่องจากเยาวชนกลายเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ทางธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พยายามสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้เกิดการดื่มด้วย กลยุทธ์ทางการตลาดต่าง ๆ อาทิ การตลาดออนไลน์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ทำให้ผลิตภัณฑ์สามารถเข้าถึงกลุ่มเยาวชนได้มากขึ้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สามารถตอบสนองกลุ่มผู้บริโภค เช่น เครื่องดื่ม Ready to drink หรือ RTD ที่มีรสชาติหลากหลายรวมถึงเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ต่ำหรือไม่มีแอลกอฮอล์ ที่สามารถดึงดูดกลุ่มผู้บริโภคที่ไม่เคยดื่มแอลกอฮอล์มาก่อนให้กลายเป็นนักดื่มหน้าใหม่เป็นต้น ดังนั้น ทุกคนจึงควรเฝ้าระวัง และร่วมกันปรับเปลี่ยนปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทยในอนาคตลดน้อยลง